

Ajuts a la investigació 2016

Utilitats clínica i forense de l'especificador “amb emocions prosocials limitades” del Trastorn de Conducta del DSM-5 en joves internats en centres educatius

Beatriz Molinuevo, Albert Requena, Rafael Torrubia, Iolanda Batalla, Esther Martínez, Vanessa Pera, Noemí Torrent, Albert Bonillo, Carme Tello i Manel Fortes

Barcelona, 30 d'octubre de 2018

DSM-5. TRASTORN DE CONDUCTA

Especificador “**Amb emocions prosocials limitades**”

- **Mínim 2** característiques de forma persistent durant **12 meses**, en diverses relacions i situacions:
 - ❖ Falta de remordiments o culpabilitat
 - ❖ Insensible, mancat d’empatia
 - ❖ Despreocupat pel seu rendiment
 - ❖ Afecte superficial o deficient
- Patró **típic** de relacions interpersonals i emocionals.
- Avaluació: Múltiples fonts d’informació

Psicopatia

Factors, facetes i ítems del PCL-R Hare (1991; 2003)

Factor 1
Interpersonal/Afectiu

Factor 2
Desviació social

Faceta 1
Interpersonal

Faceta 2
Afectiva

Faceta 3
Estil de vida

Faceta 4
Antisocial

Factor 1: Facetes 1 i 2

Factor 2: Facetes 3 i 4

F1: Interpersonal

F2: Afectiva

F3: Estil de vida

F4: Antisocial

Facilitat de paraula/Encant Superficial

Sentit desmesurat d'autovàlua

Mentider patològic

Estafador/Manipulador

Absència de remordiment o sentiment de culpa

Afecte superficial

Insensibilitat afectiva/Absència d'empatia

Incapacitat per acceptar la responsabilitat de les pròpies accions

Necessitat d'estimulació/Tendència a l'avorriment

Estil de vida parasitari

Absència de metes realistes a llarg termini

Impulsivitat

Irresponsabilitat

Pobre autocontrol de la conducta

Problemes de conducta en la infància

Delinqüència juvenil

Revocació de la llibertat condicional

Versatilitat criminal

Extensió del constructe psicopatia a joves

In Review

Extending the Construct of Psychopathy to Youth:
Implications for Understanding, Diagnosing, and
Treating Antisocial Children and Adolescents

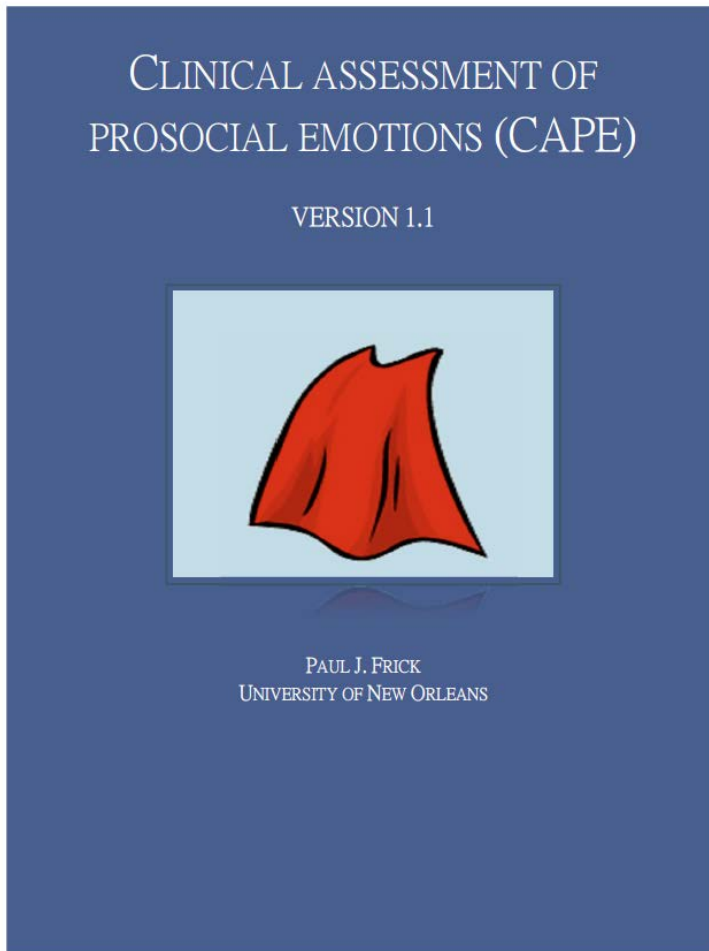
The Canadian Journal of Psychiatry, Vol 54, No 12, December 2009

Paul J Frick, PhD¹

Trets de duresa i insensibilitat afectiva (DIA)

- Inici primerenc de problemes de conducta.
- Patró més greu, estable i agressiu de comportament antisocial.
- Característiques emocionals, cognitives i de personalitat diferents.
- Model útil para entendre els precursors de la psicopatia.

Clinical Assessment of Prosocial Emotions. Version 1.1 (CAPE 1.1)

“Becoming CAPE-able”

- **Titulació** (Grau avançat ciències socials, mèdiques o del comportament)
- **Experiència** (avaluació nens i adolescents)
- **Capacitació** (psicopatologia i desenvolupament infantil)
- **Coneixement** (investigació trets DIA i normes ètiques avaluació clínica)
- **Formació i supervisió** (CAPE 1.1)

OBJECTIUS

- **Estudiar les utilitats clínica i forense de l'especificador EPL del TC del DSM-5, avaluat mitjançant el CAPE 1.1, en població de joves infractors de sexe masculí internats en centres educatius.**
- **Objectius específics:**
 1. **Adaptació sociolingüística** a llengua catalana i castellana del CAPE 1.1
 2. Estudiar la **fiabilitat entre avaluadors** del CAPE 1.1
 3. Estudiar les **prevalences** en quatre grups de subjectes en funció de la presència/absència del TC i de l'especificador EPL
 4. Estudiar la **validesa convergent i discriminant** del CAPE 1.1 en relació a mesures de trets psicopàtics i al SAVRY
 5. Estudiar si el TC, l'especificador EPL i/o la interacció entre els dos expliquen diferències en **conducta antisocial** i en **conducta agressiva**
 6. Estudiar si el TC, l'especificador EPL i/o la interacció entre els dos expliquen diferències en **característiques criminològiques** i d'**adaptació al context institucional**

MÈTODE

Participants i procediment

- **Joves (nois)** que compleixen **mesura d'internament** en dos centres educatius (CE) de justícia juvenil
- **n = 77** nois entre **15 i 22 anys**
 - 66,2% CE L'Alzina i 33,8% CE El Segre
 - Edat mitjana = 17,90 anys (*SD* = 1,13)

MÈTODE

Material

- ***Clinical Assessment of Prosocial Emotions, Version 1.1 (CAPE 1.1)***
- ***Inventory of Callous-Unemotional Traits (ICU)***
- ***Psychopathy Checklist: Youth Version (PCL:YV)***
- ***Youth Psychopathic Traits Inventory (YPI)***
- ***Teacher's Report Form (TRF)***
- ***Youth Self Report (YSR)***
- ***Antisocial Behavior Questionnaire (ABQ)***
- ***Reactive-Proactive Aggression Questionnaire (RPQ)***
- ***Structured Assessment of Violence Risk in Youth (SAVRY)***

RESULTATS

Fiabilitat entre avaluadors

CAPE 1.1	Kappa de Cohen
Ítem 1: Falta de remordiments o culpabilitat	0,27
Ítem 2: Insensible, mancat d'empatia	0,43
Ítem 3: Despreocupat pel seu rendiment	0,51
Ítem 4: Afecte superficial o deficient	0,49
Especificador Emocions Prosocials Limitades	0,73

Nota: N = 44 (CE L'Alzina)

RESULTATS

Prevalences en funció de la presència/absència de problemes externalitzants (PExt) i de l'especificador EPL (N = 56)

Grups	YSR N (%)	TRFt N (%)	TRFm N (%)
PExter+ EPL+	16 (28,6)	19 (32,8)	10 (18,2)
PExter + EPL-	4 (7,1)	8 (13,8)	8 (14,5)
PExter - EPL+	15 (26,8)	14 (24,1)	20 (36,4)
PExter - EPL-	21 (37,5)	17 (29,3)	17 (30,9)

Nota. YSR = Youth Self Report; TRFt = *Teacher's Report Form* (tutor/a); TRFm = *Teacher's Report Form* (mestre/a)

RESULTATS

Validesa convergent i discriminant

Taula 23. Resum dels efectes individuals i d'interacció de l'especificador EPL i els problemes externalitzants en els trets DIA i de psicopatia

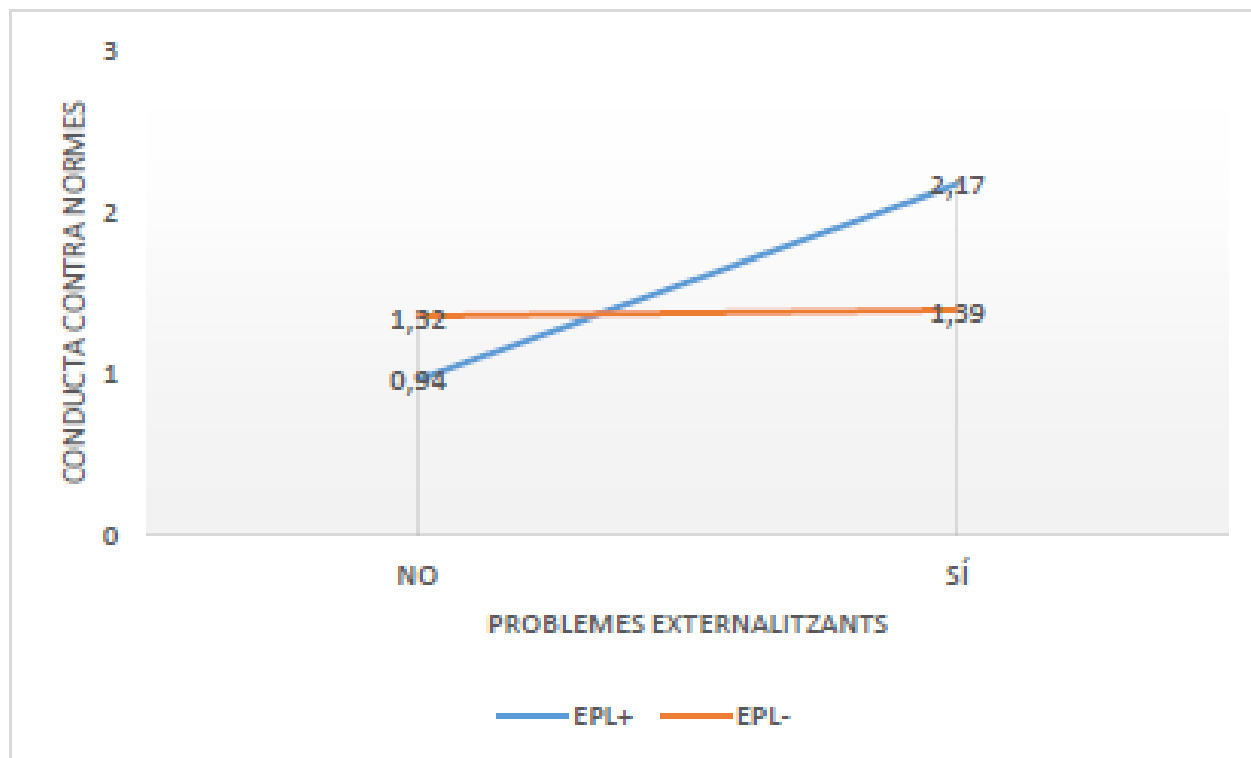
		PExter	EPL	PExter * EPL
ICUj	YSR	☑	☒	☒
	TRFt	☒	☑	☒
	TRFm	☒	☑	☒
ICUt	YSR	☒	☑	☒
	TRFt	☑	☑	☒
	TRFm	☒	☑	☒
YPI	YSR	☑	☒	☒
	TRFt	☒	☒	☒
	TRFm	☒	☒	☒
PCL:YV	YSR	☒	☑	☒
	TRFt	☑	☑	☒
	TRFm	☒	☑	☒

Nota. ICUj = Inventory of Callous-Unemotional Traits, versió per a Joves; ICUt = Inventory of Callous-Unemotional Traits, versió per a Tutors; YPI = Youth Psychopathic traits Inventory ; PCL:YV = Psychopathy Checklist: Youth Version ; EPL = Emocions Prosocials Limitades; PExter = Problemes externalitzants; + = Presència; - = Absència.

RESULTATS

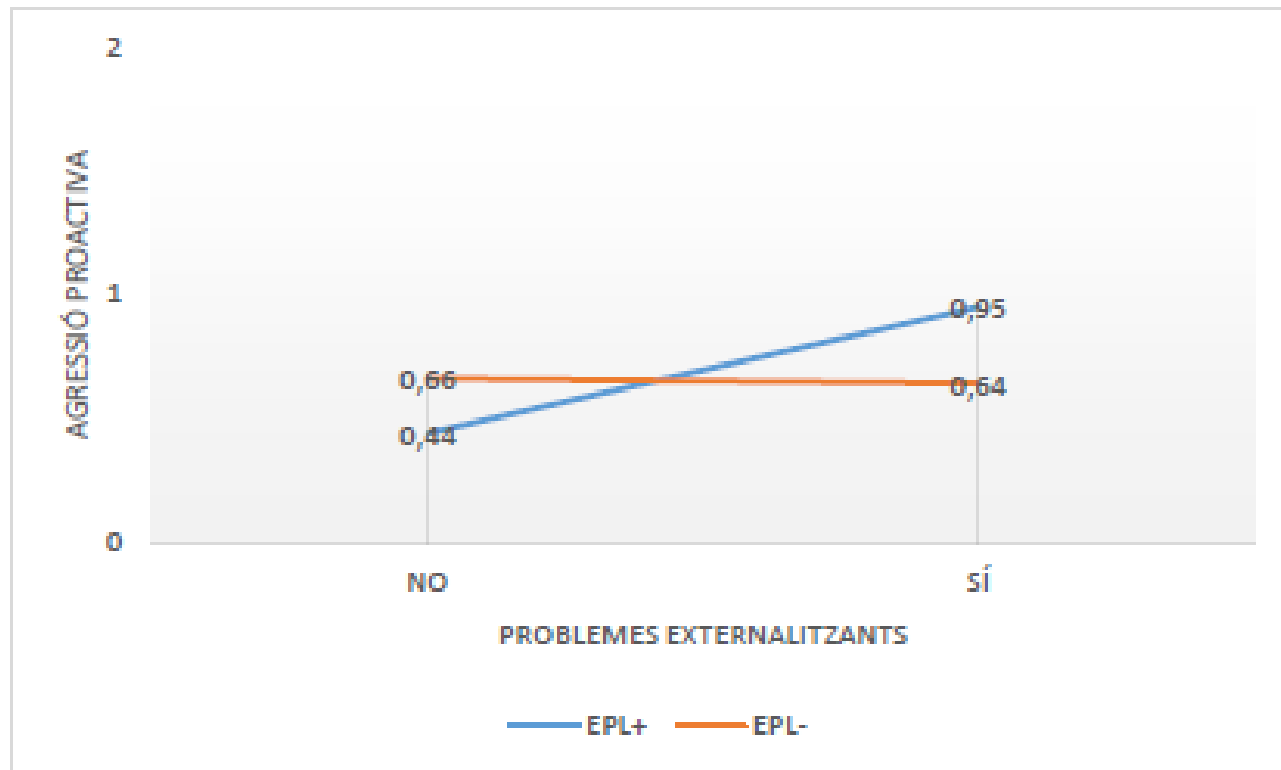
Relació amb conducta antisocial i agressiva

Figura 1. ABQ: Efecte interacció PExter x EPL en la subescala Conducta contra normes

RESULTATS

Figura 2. RPQ: Efecte interacció PExter x EPL en la subescala Agressió Proactiva

CONCLUSIONS

- El CAPE 1.1 és un mètode en fase de desenvolupament. Aquest estudi preliminar mostra resultats prometedors en suport de la seva fiabilitat i validesa com a eina per a l'avaluació clínica del diagnòstic de l'especificador EPL en joves infractors.
- Futurs estudis:
 - Ampliar grandària mostra
 - Estudi de seguiment dels joves participants (capacitat predictiva del CAPE 1.1)
 - Replicar l'estudi en altre tipus demostra

Moltes gràcies per la vostra atenció

Beatriz.Molinuevo@uab.cat

Equip de recerca:

Iolanda Batalla Llordes

Albert Bonillo Martín

Manel Fortés Andrés

Esther Martínez Membrives

Vanessa Pera Guardiola

Albert Requena i Martínez

Carme Tello Casany

Noemí Torrent Setó

Rafael Torrubia Beltri

Equip col·laborador:

Xènia Blaya Teruel

Anna Camarasa Aguilà

David Garreta Muniello

Juan José Martínez Alcaraz